

Til:
Helse- og omsorgsdepartementet

P.b. 9029 Grønland
0133 Oslo

Tlf.: +47 48 21 01 00

post@parat.com
parat.com

NO 971 480 270

ad: NOU 2024:18 En universell tannhelsetjeneste

Fra Parat vil vi spesielt trekke frem noen enkeltpunkter fra NOU'en som vi ønsker å knytte noen kommentarer til.

Vi vil støtte forslaget om at alle skal ha rett til nødvendig tannhelsetjenester.

For Parat er det et viktig prinsipp at tannhelsetjenester og andre helsetjenester likestilles. Vi ser det ikke som naturlig at tannhelse skal ha en annen status – enn øvrige helsetjenester. At den voksne delen av befolkningen må bære egne kostnader knyttet til tannhelse og tannbehandling, fører etter vårt syn til sosiale ulikheter – og påvirker også den generelle helsen til befolkningen. Dette, i tillegg til at noen alvorlige tann- og munnlidelser har negativ innvirkning på andre sykdommer, peker etter vår oppfatning i retning av at tannhelse bør likestilles med annen helsehjelp- og behandling.

Vi vil støtte forslaget om en utredning knyttet til tannregulering for barn og unge, og at denne skal være gratis for de som har et reelt behov.

For oss er det et paradoks at selv om barn har gratis tannhelsetjenester, så gjelder ikke dette nødvendig tannregulering. Dagens ordning er svært kostbar for foreldre og foresatte, og kan bidra til sosiale ulikheter. Etter vår oppfatning er dette forslaget et av de første som bør gjennomføres.

Vi vil støtte forslaget om å utvide dagens frikortordning for helsetjenester, til å også omfatte egenandeler for nødvendige tannhelsetjenester.

Som utredningen viser, er størrelse på inntekt av betydning for bruken av tannhelsetjenester. De med lavest inntekt og smerte, går lenger med smerten før de oppsøker en tannlege – enn de med høyere inntekt. At man da går lenger med smerte eller tannplager, får også betydning for behandlingen når man til slutt får nødvendig hjelp. En utvidelse av dagens frikortordning, vil etter vår oppfatning være viktig for å kunne gi store deler av befolkningen mulighet til nødvendig tannbehandling.

Parat støtter ikke forslaget om å opprette et eget frikort for tannhelsetjenester, selv om dette er tenkt som en overgangsordning.

Vi vil støtte forslaget om å innføre en rett til ny vurdering av tannhelsetilstand.

Når tannhelsetjenester skal tilbys som alle andre helsetjenester, mener vi det samtidig må nedfelles en rett til ny vurdering av annen behandling.

Vi vil støtte forslaget om å tydeliggjøre den offentlige tannhelsetjenestens ansvar for samordning og styring ved kriser, og tydeliggjøre den private tannhelsetjenestens plikt til å delta.

Erfaringene fra pandemien viser oss at hverken den offentlige tannhelsetjenesten eller myndighetene

var rustet for samordning og styring i en så stor krise. Det må utarbeides planer for opplæring, og avholdes øvelser som også involverer tannhelsetjenesten. Vi støtter også forslaget om at den offentlige tannhelsetjenesten kobler data fra helsepersonellregisteret og folkeregisteret slik at man får en samlet oversikt over autorisert tannhelsepersonell som kan utføre oppgaver på en sikker og trygg måte i en krise. Skal for eksempel tannhelsesekretærer utføre hygiene og smittevernrutiner under en krise, må man være trygg på kompetansen, slik at smitte ikke overføres mellom pasienter, helsepersonellet eller mellom pasient og helsepersonell.

Vi vil støtte forslaget om å utrede behovet for studieplasser for tannhelsepersonell i Norge.

Vi stiller oss bak prinsippet om at Norge må ha kapasitet og kompetanse til å utdanne eget helsepersonell, og for at vi skal lykkes med dette – må det gjennomføres en utredning som gir oss svaret på hvordan vi skal løse dette.

En slik utredning må ta for seg og dekke alle fire tannhelseprofesjonene, da alle fire profesjonene er en viktig del av helheten som må være på plass – for at vi som nasjon skal kunne tilby befolkningen gode tannhelsetjenester på en sikker, kostnadseffektiv og bærekraftig måte.

Fra Parat, som organiserer store deler av tannhelsesekretærene i Norge gjennom Tannhelsesekretærenes Forbund, vil vi også uttrykke bekymring for utdanningsnivået og utdanningstilbudet til tannhelsesekretærene. Etter vår oppfatning bør det da også vurderes om det ville være mer hensiktsmessig å samordne utdanningene for de fire tannhelseprofesjonene på en bedre måte – hvor det er de samme utdanningsinstitusjonene som har ansvaret for alle disse fire profesjonene.

Med hilsen

Unn Kristin Olsen
Leder av Parat

Arve Sigmundstad
Fagsjef, samfunns- og myndighetskontakt